

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 55

(2000-2001)

Om samtykke til godkjenning av EØS-
komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27.
oktober 2000 om endring av vedlegg XI
i EØS-avtalen
(direktiv om elektronisk handel)

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 16. mars 2001, god-
kjent i statsråd samme dag.*

1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok 27. oktober 2000 å endre EØS-avtalens vedlegg XI som omhandler telekommunikasjonstjenester, til også å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (direktivet om elektronisk handel).

Direktivet har som mål å åpne for fri flyt av informasjonssamfunnstjenester i det indre marked. Ifølge direktivet begrenses utviklingen av informasjonssamfunnstjenester av at EU-statene har forskjellig lovgivning på området og at det er en usikkerhet knyttet til hvilken lovgivning som skal gjelde. Direktivet om elektronisk handel tar sikte på å fjerne denne usikkerheten ved å innføre felles regler.

Ettersom gjennomføring i norsk rett krever lovendring, ble EØS-komiteens beslutning fattet med forbehold om Stortingets samtykke, i samsvar med Grunnlovens § 26, 2. ledd og EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1. Fristen for å gjennomføre direktivet er satt til 17. januar 2002.

EØS-komiteens beslutning og europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om direktivet

Formålet med direktivet er å bidra til et velfungerende indre marked ved at det sikres fri flyt av informasjonssamfunnstjenester. Med slike tjenester menes enhver kommersiell tjeneste som normalt ytes mot vederlag og som formidles ved bruk av elektronisk kommunikasjon etter individuell forespørsel fra tjenestemottaker, særlig Internett. De som tilbyr disse tjenestene kalles tjenesteytere.

Senderlandsprinsippet: Det følger av artikkel 3 at direktivet bygger på et prinsipp om hjemlandskontroll (senderlandsprinsippet) og gjensidig anerkjennelse av medlemslandenes rettsregler på området. En tjenesteyter skal følge loven i den stat der tjenesteyteren er etablert, og overvåkes av myndighetene i denne staten. Som en følge av denne bestemmelsen må ikke en stat begrense informasjonssamfunnstjenester som ytes fra en annen stat innenfor det indre marked, artikkel 3 nr. 2. I vedlegg 1 til direktivet oppstilles generelle unntak fra denne hovedregelen, og i artikkel 3 nr. 4 åpner direktivet for at statene kan stoppe en bestemt tjeneste bla. for å beskytte folkehelsen, offentlig sikkerhet eller for å opprettholde den alminnelige rettsorden.

Opplysnings- og informasjonsplikt: Artikkel 5 fastsetter at medlemsstatene skal påse at tjenesteyteren gir enkel, direkte og permanent tilgang til tjenesteyterens navn, adresse, e-post og om tjenesteyter er registrert i et offentlig register mv. I forbindelse med elektronisk markedsføring (normalt via e-post), følger det av artikkel 6 at det skal fremgå av kommunikasjonen at det dreier seg om markedsføring. I forbrukerforhold skal det i tillegg opplyses om kundens totale kostnad ved kjøp av varen eller tjenesten, dvs. inklusive avgifter og leveringskostnader.

Uanmodet e-post reklame: Det følger av artikkel 7 at medlemsstatene skal treffe tiltak for å sikre at tjenesteytere som sender uanmodet e-post-reklame regelmessig konsulterer reservasjonsregistrene der fysiske personer kan registrere seg, dersom de ikke ønsker å motta denne form for kommersielle meldinger. Tjenesteyterne skal etterkomme slike ønsker.

Elektronisk avtaleinngåelse: Direktivets artikkel 9 fastsetter at det skal være mulig å inngå avtaler elektronisk, og at medlemsstatene særlig skal påse at de juridiske krav som gjelder for inngåelse av avtaler ikke fører til at slike avtaler mister sin rettsvirkning og gyldighet fordi de er inngått elektronisk. Direktivet gjør imidlertid unntak for bl.a. kjøp av fast eiendom, visse typer sikkerhetsavtaler og avtaler innenfor familie- og arveretten.

I direktivets artikkel 10 nr. 1 oppstilles krav om opplysninger som må gis før avtale inngås. Tjenesteyteren må opplyse om de tekniske ledd i avtaleinngåelsen, hvorvidt avtalen vil oppbevares av tjenesteyteren og om den vil være tilgjengelig, muligheten for å finne og rette inntastingsfeil før bestilling skjer, og på hvilket språk avtalen kan inngås. Disse opplysninger skal gis på en klar, forståelig og entydig måte. Bestemmelsen får ikke anvendelse for avtaler som inngås ved individuell kommunikasjon, herunder elektronisk post.

I artikkel 11 nr. 1 stilles det krav om at selger etter å ha mottatt en aksept av kjøper skal sende en bekreftelse på aksepten. Det skal imidlertid bemerkes at dette tillegget kan fravikes ved avtale utenfor forbrukerkjøp.

Formidlers ansvar: I forbindelse med elektronisk handel og kommunikasjon vil det finnes tjenesteytere som kun formidler eller lagrer opplysninger, for eksempel ved at de gir adgang til å legge ut en hjemmeside på sin server. Disse tjenesteytere gis i artiklene 12-14 stor grad av ansvarsfrihet for opplysningenes innhold. I utgangspunktet skal tjenesteyterne ikke stå ansvarlig så fremt de ikke er kjent med at innholdet for eksempel er straffbart, eller beskyttet av åndsverkloven. Det skal bemerkes at direktivet kun regulerer de tilfeller hvor ansvar ikke inntreffer. Hvilke situasjoner som medfører ansvar vil bli regulert av nasjonal rett, og kan være forskjellig mellom de ulike statene. Etter artikkel 15 må ikke formidlerne pålegges et generelt krav om å overvåke materialet som de formidler eller lagrer.

Selvregulering: Medlemsstatene skal oppmuntre handels- og forbrukerorganisasjoner til å utarbeide retningslinjer mv. for å legge til rette for elektronisk handel, jf. artikkel 16.

Tilsyn/kontaktpunkt: Det skal føres tilsyn med at kravene i direktivet etterleves. Det skal dessuten opprettes et nasjonalt kontaktpunkt som andre medlemsstater og Kommisjonen kan ha kontakt med, jf. artikkel 19.

3 Beslutningen i EØS-komiteen

EØS-komiteen vedtok 27. oktober 2000 beslutning nr. 91/2000 om å endre EØS-avtalens vedlegg XI til å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (direktiv om elektronisk handel). Beslutningen inneholder en innledning og fire artikler. I innledningen blir det vist til EØS-avtalen, og spesielt til artikkel 98, som gjør det mulig å endre vedleggene til avtalen gjennom beslutning i EØS-komiteen.

Artikkel 1 slår fast at i vedlegg XI til avtalen etter nr. 5 g (europaparlaments- og rådsdirektiv 99/93/EF) skal nytt nr. 5 h lyde: «32000 L 0031: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1).»

Videre er det i artikkel 1 slått fast at direktivet skal gjelde med visse tilpassinger for EFTA-statene: I situasjoner som nevnt i artikkel 5 nr. 1 bokstav g) skal registreringsnummeret for merverdiavgift for EFTA-statenes vedkommende være det nummer som tjenesteyteren er tildelt etter nasjonal lovgivning.

Artikkel 2 slår fast at teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 slår fast at denne beslutning trer i kraft 28. oktober 2000, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4 slår fast at beslutningen i EØS-komiteen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Etter artikkel 103 nr. 1, skal EFTA-statene innen seks måneder fra det tidspunkt da beslutningen ble vedtatt (som var 27. oktober 2000), meddele ovenfor de andre EØS-statene at forfatningsrettslige krav er oppfylt, det vil for Norge sin del si at Stortingets samtykke til godkjenning er innhentet.

4 Forholdet til norsk rett

Norsk rett inneholder ikke et samlet regelsett for informasjonssamfunnstjenester. Utgangspunktet i norsk rett er at reglene om avtaleinngåelse, markedsføring, formidlers ansvar, offentlig kontroll osv. også gjelder for informasjonssamfunnstjenester, inkludert elektronisk handel. Direktivet berører således en rekke rettsområder.

Deler av direktivet må gjennomføres i norsk rett. Andre bestemmelser i direktivet er kun pålegg om at statene skal oppmuntre en viss adferd mv. De deler av direktivet som må gjennomføres i norsk rett må gjennomføres ved lov eller forskrift. Her finnes det to alternativer: at dette skjer i allerede eksisterende regelverk, eller ved ny lov, med eller uten forskrifter.

Det er nødvendig med særlig gjennomføring av senderlandsprinsippet i artikkel 3 i norsk rett. Det er spesielt viktig å merke seg at denne regelen ikke bare knytter seg til direktivet konkret, men gjelder for hele det «koordinerte området». Det vil si de krav som stilles til tjenesteytere angående etablering og drift av informasjonssamfunnstjenester. Dette vil ha betydning for rekkevidden av en ikke uvesentlig mengde offentligrettslig regulering på området. Gjennomføringen av direktivet i allerede eksisterende regelverk vil dermed kunne nødvendiggjøre endringer i virkeområdet til en rekke lover som omfattes av det koordinerte området.

Direktivets krav om at tjenesteytere skal gi opplysninger om sitt firma, organisasjonssummer, telefonnummer, e-post mv. dekkes til dels allerede av angrerettlovens bestemmelser. Loven trer i kraft 1. mai 2001. Regelsettene er imidlertid ikke sammenfallende, verken når det gjelder saklig virkeområde eller tidspunktet for når opplysningene skal gis. Gjennomføringen vil dermed medføre endringer i angrerettloven. Imidlertid gjelder angrerettloven kun i forbrukerforhold, og det vil derfor være behov for å innføre samme bestemmelser i annet regelverk som gjelder for tjenestemottakere som ikke er brukere.

Generelle regler om opplysningsplikt i forbindelse med markedsføring følger allerede i dag av markedsføringsloven. I tillegg inneholder angrerettloven og en rekke andre lover regler om opplysningsplikt ved markedsføring. Der som man kommer til at det er mest hensiktsmessig å ikke gjennomføre hele direktivet i en egen lov, vil artiklene 6 og 7 i direktivet eventuelt kunne gjennomføres ved endringer i markedsføringsloven. Dette er imidlertid ikke en ideell løsning da virkeområdet til direktivet er langt snevrere enn markedsføringslovens. Når det gjelder opplysningspliktbestemmelsene i artikkel 5 hører disse ikke naturlig inn i markedsføringsloven.

Direktivets regler om opplysningsplikt i forbindelse med avtaleinngåelsen vil etter departementets mening heller ikke høre naturlig hjemme i markedsføringsloven. En mulighet ville være å ta bestemmelsene inn i avtaleloven, eventuelt sammen med bestemmelsene om avtaleinngåelse «on-line». Brudd på bestemmelsene om avtaleinngåelse vil imidlertid ikke få sivilrettslige konsekvenser, og vil således neppe passe særlig godt inn i avtaleloven.

Direktivets bestemmelser regulerer formidlers ansvarsfrihet. Kravet om ansvarsfrihet etter direktivet gjelder både privatrettslig, strafferettslig og offentligrettslig ansvar. Dette betyr imidlertid ikke at en formidler alltid vil være ansvarlig dersom hans tjenester ikke omfattes av disse ansvarsfrihetsbestemmelsene. Det kan være slik at den aktuelle tjenesten ikke er straffbar, eller at rettsstridig formidling eller lagring av materiale ikke er straffbart eller medfører erstatningsansvar. Direktivet vil sikre et felles område der alle stater fritar formidlere fra ansvar. Hvorvidt formidlere vil være ansvarlige utenfor dette området, vil avhenge av nasjonal lovgivning.

Bestemmelsene om ansvarsfrihet for tjenesteytere vil kunne gjennomføres i flere forskjellige områders regelverk. Rettsteknisk kan mye tale for regulering av ansvarsspørsmålene i hver enkelt særlov. Åndsverkloven av 12. mai 1961 nr. 2 inneholder hjemler for både strafferettslige og sivilrettslige sanksjoner. Opphavsrettskrenkelser kan ikke umiddelbart sammenliknes med andre typer formidling av ulovlig innhold over nettverk. Gjennomføring av ansvarsfrihetsreglene i eksisterende regelverk vil medføre endringer i straffelovgivningen, både den alminnelige og deler av den spesielle. Gjennomføring av denne del av direktivet i gjeldende regelverk vil også medføre endringer i skadeserstatningsloven av 13. juni 1995 nr. 39.

Lov om telekommunikasjon av 23. juni 1995 nr. 39 omfatter all telekommunikasjonsvirksomhet som ikke er kringkasting, jf. § 1-1. Begrepene telekommunikasjon og informasjonssamfunnstjeneste har til dels overlappende virksomhetsområder. Hvis direktivet innføres i norsk rett gjennom egen lov blir det derfor særlig viktig å klargjøre dennes virkeområde så langt som mulig, slik at tolkningstvill og motstrid mellom lovutkastets bestemmelser og telekommunikasjonsloven kan søkes unngått. Innføring av direktivet i eksisterende lovverk vil medføre endringer i telekommunikasjonsloven.

Det er per i dag til vurdering hvorvidt direktivet skal gjennomføres ved en egen lov eller ved at det foretas lovendringer i allerede eksisterende regelverk. Dette vil være avklart og redegjort for i odelstingsproposisjonen som vil bli fremmet.

5 Vurdering

Hovedformålet med direktivet er å etablere et felles rammeverk for elektronisk handel i det indre marked. Det er fagmyndighetenes vurdering at direktivet gjør det mulig å dra fordel av det økonomiske vekstpotensialet i den nye teknologien og de valgmuligheter elektronisk handel gir forbrukeren.

Nærings- og handelsdepartementet tilrår godkjenning av beslutningen i EØS-komiteen om innlemmelse av direktivet om elektroniske signaturer i EØS-avtalen. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel).

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel) i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag til vedtak om samtykke til
godkjenning av EØS-komiteens
beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober
2000 om endring av vedlegg XI i EØS-
avtalen
(direktiv om elektronisk handel)**

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel).

Vedlegg 1

EØS-KOMITEENS BESLUTNING nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester)

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg XI er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 67/2000 av 2. august 2000 ¹⁾).
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel ²⁾) skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XI etter nr. 5g (europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/93/EF) skal nytt nr. 5h lyde:

«5h. **32000 L 0031**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

I situasjoner som nevnt i artikkel 5 nr. 1 bokstav g) skal registreringsnummeret for merverdiavgift for EFTA-statenes vedkommende være det nummer som tjenesteyteren er tildelt etter nasjonal lovgivning.»

Artikkel 2

Teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 28. oktober 2000, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 ³⁾.

¹⁾ EFT L 250 av 5.10.2000, s. 50, og EØS-tillegget til EFT nr. 44 av 5.10.2000, s. 3.

²⁾ EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1.

³⁾ Forfatningsrettslige krav angitt.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, 27. oktober 2000.

For EØS-komiteen

Formann*

G.S. Gunnarsson

EØS-komiteens sekretærer

P.K. Mannes

E. Gerner

Vedlegg 2

**EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2000/31/
EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved
informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk
handel, i det indre marked
(Direktivet om elektronisk handel)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55 og 95, under henvisning til forslag fra Kommisjonen ⁴⁾, under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité ⁵⁾, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251 ⁶⁾ og ut fra følgende betraktninger:

1. Den europeiske unions mål er å skape en stadig nærmere sammenslutning mellom de europeiske folk og å sikre økonomisk og sosial framgang. I samsvar med traktatens artikkel 14 nr. 2 utgjør det indre marked et område uten indre grenser, der fritt varebytte og fri bevegelse for tjenester samt etableringsadgang er sikret. Utviklingen av informasjonssamfunnstjenester i et område uten indre grenser er av avgjørende betydning for å fjerne de barrierene som skiller de europeiske folk.
2. Utviklingen av elektronisk handel i informasjonssamfunnet gir betydelige muligheter for sysselsetting i Fellesskapet, særlig i små og mellomstore bedrifter. Den vil stimulere til økonomisk vekst og investeringer i nyskaping i europeiske foretak, og kan også styrke europeisk industris konkurransevne, under den forutsetning at Internett blir tilgjengelig for alle.
3. Fellesskapsretten og særtrekk ved Fellesskapets rettsorden utgjør et vesentlig aktivum for at europeiske borgere og operatører fullt ut kan dra nytte av de mulighetene elektronisk handel byr på uten å måtte ta hensyn til grenser. Dette direktiv har derfor som mål å sikre et høyt nivå av integrasjon på det rettslige område i Fellesskapet med sikte på opprettelsen av et virkelig område uten indre grenser med hensyn til informasjonssamfunnstjenester.
4. Det er viktig å sørge for at den elektroniske handel kan dra full nytte av det indre marked og dermed at det, som med rådsdirektiv 89/552/EØF av 3. oktober 1989 om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene ⁷⁾, kan oppnå et høyt nivå av fellesskapsintegrasjon.
5. Utviklingen av informasjonssamfunnstjenester i Fellesskapet hemmes av et visst antall juridiske hindringer for det indre markeds virkemåte som

⁴⁾ EFT C 30 av 5.2.1999, s. 4.

⁵⁾ EFT C 169 av 16.6.1999, s. 36.

⁶⁾ Europaparlamentsuttalelse av 6. mai 1999 (EFT C 279 av 1.10.1999, s. 389), Rådets felles holdning av 28. februar 2000 (EFT C 128 av 8.5.2000, s. 32) og europaparlamentsbeslutning av 4. mai 2000 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

⁷⁾ EFT L 298 av 17.10.1989, s. 23. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 97/36/EF (EFT L 202 av 30.7.1997, s. 60).

gjør det mindre tiltrekkende å utøve virksomhet etter reglene om etableringsadgang og adgang til fri tjenesteyting. Disse hindringene skyldes lovgivningsmessige ulikheter og usikkerhet med hensyn til hvilke nasjonale regler som får anvendelse på disse tjenestene. Så lenge lovgivningene på de berørte områder ikke er samordnet og tilpasset, kan disse hindringene være berettiget i forhold til EF-domstolens rettspraksis. Det råder rettslig usikkerhet om i hvilket omfang medlemsstatene kan kontrollere tjenester fra en annen medlemsstat.

6. I henhold til Fellesskapets mål, traktatens artikkel 43 og 49 og den avledede fellesskapsretten bør disse hindringene fjernes ved en samordning av visse nasjonale lovgivninger og en presisering på fellesskapsplan av visse juridiske begreper, i den utstrekning dette er nødvendig av hensyn til det indre markeds virkemåte. I og med at dette direktiv bare berører visse spesifikke spørsmål som skaper problemer for det indre marked, er det i fullt samsvar med kravet i traktatens artikkel 5 om samsvar med nærhetsprinsippet.
7. For å sikre rettssikkerheten og forbrukernes tillit må det i dette direktiv fastlegges en klar generell ramme for visse juridiske aspekter ved elektronisk handel i det indre marked.
8. Formålet med dette direktiv er å skape en rettslig ramme som sikrer fri bevegelighet for informasjonssamfunnstjenester mellom medlemsstatene, ikke å harmonisere det strafferettslige område som sådant.
9. I mange tilfeller kan fri bevegelighet for informasjonssamfunnstjenester være et konkret fellesskapsrettslig uttrykk for et mer generelt prinsipp, nemlig ytringsfriheten, som definert i artikkel 10 nr. 1 i Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, som samtlige medlemsstater har ratifisert. Derfor må direktivene som omhandler yting av informasjonssamfunnstjenester, sikre at slik virksomhet kan utøves fritt i samsvar med ovennevnte artikkel, bare med forbehold for de restriksjoner som er fastsatt i nr. 2 i nevnte artikkel og i traktatens artikkel 46 nr. 1. Hensikten med dette direktiv er ikke å påvirke de grunnleggende nasjonale regler og prinsipper med hensyn til ytringsfriheten.
10. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet er tiltakene fastsatt i dette direktiv strengt begrenset til det som er nødvendig av hensyn til det indre markeds virkemåte. Der det er nødvendig med tiltak på fellesskapsplan og for å sikre et område virkelig uten grenser med hensyn til elektronisk handel, må direktivet sikre et høyt nivå av vern for de mål som er av allmenn interesse, særlig vern av mindreårige og av menneskeverdet, forbrukervernet og vernet av folkehelsen. I henhold til traktatens artikkel 152 er vern av folkehelsen en vesentlig del av Fellesskapets politikk på andre områder.
11. Dette direktiv berører ikke det vernenivå som allerede eksisterer, særlig med hensyn til vern av folkehelsen og forbrukervernet, og som er fastlagt ved fellesskapsdokumenter. Blant annet utgjør rådsdirektiv 93/13/EØF av 5. april 1993 om urimelige vilkår i forbrukeravtaler ⁸⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 97/7/EF av 20. mai 1997 om forbrukervern ved fjernsalgsavtaler ⁹⁾ et grunnleggende element for forbrukervernet i kontraktsforhold. Disse direktivene kommer i sin helhet til anvendelse også

⁸⁾ EFT L 95 av 21.4.1993, s. 29.

⁹⁾ EFT L 144 av 4.6.1997, s. 19.

på informasjonssamfunnstjenester. Den delen av gjeldende fellesskapsrett som får full og hel anvendelse på informasjonssamfunnstjenester, omfatter i tillegg særlig rådsdirektiv 84/450/EØF av 10. september 1984 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om villedende og sammenlignende reklame¹⁰⁾, rådsdirektiv 87/102/EØF av 22. desember 1986 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om forbrukerkreditt¹¹⁾, rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer¹²⁾, rådsdirektiv 90/314/EØF av 13. juni 1990 om pakkereiser, herunder pakkeferier og pakketurer¹³⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 98/6/EF av 16. februar 1998 om forbrukarvern ved opplysning av priser på forbruksvarer¹⁴⁾, rådsdirektiv 92/59/EØF av 29. juni 1992 om alminnelig produktsikkerhet¹⁵⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 94/47/EF av 26. oktober 1994 om beskyttelse av kjøperen i forbindelse med visse aspekter ved avtaler om deltidsbruksrett til fast eiendom (timeshare-avtaler)¹⁶⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 98/27/EF av 19. mai 1998 om nedlegging av forbod med omsyn til vern av forbrukerinteresser¹⁷⁾, rådsdirektiv 85/374/EØF av 25. juli 1985 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om produktansvar¹⁸⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/44/EF av 25. mai 1999 om visse sider ved forbrukerkjøp og tilknyttede garantier¹⁹⁾, det framtidige europaparlaments- og rådsdirektivet om fjernsalg til forbrukere av finansielle tjenester og rådsdirektiv 92/28/EØF av 31. mars 1992 om reklame for legemidler til mennesker²⁰⁾. Dette direktiv bør ikke berøre europaparlaments- og rådsdirektiv 98/43/EF av 6. juli 1998 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om reklame og sponing til fordel for tobakksvarer²¹⁾, som er vedtatt innenfor rammen av det indre marked, eller direktivene om vern av folkehelsen. Dette direktiv utfyller informasjonskravene fastlagt i de ovenfor nevnte direktiver, særlig direktiv 97/7/EF.

12. Visse former for virksomhet må utelukkes fra dette direktivs virkeområde, da adgangen til å yte tjenester på disse områdene på det nåværende stadium ikke kan garanteres i forhold til traktaten eller gjeldende avledede fellesskapsrett. Denne utelukkelsen berører ikke dokumenter som kan vise seg å være nødvendige av hensyn til det indre markeds virkemåte. Skatter og avgifter, særlig merverdiavgift, som mange av tjenestene omfat-

¹⁰⁾ EFT L 250 av 19.9.1984, s. 17. Direktivet endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 97/55/EF (EFT L 290 av 23.10.1997, s. 18).

¹¹⁾ EFT L 42 av 12.2.1987, s. 48. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 98/7/EF (EFT L 101 av 1.4.1998, s. 17).

¹²⁾ EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF (EFT L 84 av 26.3.1997, s. 22).

¹³⁾ EFT L 158 av 23.6.1990, s. 59.

¹⁴⁾ EFT L 80 av 18.3.1998, s. 27.

¹⁵⁾ EFT L 228 av 11.8.1992, s. 24.

¹⁶⁾ EFT L 280 av 29.10.1994, s. 83.

¹⁷⁾ EFT L 166 av 11.6.1998, s. 51. Direktivet endret ved direktiv 1999/44/EF (EFT L 171 av 7.7.1999, s. 12).

¹⁸⁾ EFT L 210 av 7.8.1985, s. 29. Direktivet endret ved direktiv 1999/34/EF (EFT L 141 av 4.6.1999, s. 20).

¹⁹⁾ EFT L 171 av 7.7.1999, s. 12.

²⁰⁾ EFT L 113 av 30.4.1992, s. 13.

²¹⁾ EFT L 213 av 30.7.1998, s. 9.

- tet av dette direktiv er pålagt, må utelukkes fra direktivets virkeområde.
13. Dette direktiv har ikke som mål å fastsette regler om skatte- og avgiftsplik, og berører heller ikke utarbeidingen av fellesskapsdokumenter om skatte- og avgiftsmessige sider ved elektronisk handel
 14. Vernet av fysiske personer i forbindelse med edb-behandling av personopplysninger reguleres utelukkende av europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger²²⁾, og av europaparlaments- og rådsdirektiv 97/66/EF av 15. desember 1997 om behandling av personopplysninger og vern av privatlivets fred innen telekommunikasjonssektoren²³⁾, som kommer fullt ut til anvendelse på informasjonssamfunnstjenester. Med disse direktivene er det allerede fastlagt en fellesskapsrettslig ramme på området persondata, og det er derfor ikke nødvendig å behandle dette spørsmålet i dette direktiv av hensyn til det indre markedes virkemåte, særlig fri bevegelse for personopplysninger mellom medlemsstatene. Dette direktiv bør gjennomføres og anvendes i fullt samsvar med prinsippene for beskyttelse av personopplysninger, særlig med hensyn til uønskede kommersielle meddelelser og mellommanns ansvar. Dette direktiv kan ikke hindre anonym bruk av åpne nett som Internett.
 15. Telekommunikasjonsfortroligheten er sikret i artikkel 5 i direktiv 97/66/EF. I henhold til nevnte direktiv skal medlemsstatene forby enhver form for inngripen i eller overvåking av slik kommunikasjon av andre enn avsenderen og mottakeren, unntatt dersom dette er tillatt i henhold til lov.
 16. Utelukkelsen av pengespillvirksomhet fra dette direktivs virkeområde omfatter bare hasardspill, lotterier og veddemål som innebærer at det sates penger. Den omfatter ikke konkurranser eller spill som har som mål å fremme salg av varer og tjenester, der eventuell betaling bare brukes til å anskaffe de varer og tjenester som disse konkurransene eller spillene skal fremme salget av.
 17. Definisjonen av informasjonssamfunnstjeneste finnes allerede i fellesskapsretten, i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester²⁴⁾, og i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/84/EF av 20. november 1998 om rettsleg vern av tilgangskontrollerte og tilgangskontrollerende tenester²⁵⁾. Denne definisjonen omfatter enhver tjeneste som ytes, vanligvis mot vederlag, over avstand ved bruk av elektronisk utstyr for behandling (herunder digital komprimering) og lagring av data, på individuell anmodning fra en tjenestemottaker. Tjenester som er nevnt i den veiledende listen gjengitt i vedlegg V til direktiv 98/34/EF, men som ikke omfatter behandling og lagring av data, omfattes ikke av denne definisjonen.
 18. Informasjonssamfunnstjenester omfatter en lang rekke former for økonomisk virksomhet som foregår direktekople. Slike virksomheter kan særlig bestå i direktekople salg av varer. Virksomheter som varelevering som sådan eller direktekople tjenesteyting er ikke omfattet. Informasjonssam-

²²⁾ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

²³⁾ EFT L 24 av 30.1.1998, s. 1.

²⁴⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37. Direktivet endret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 av 5.8.1998, s. 18).

²⁵⁾ EFT L 320 av 28.11.1998, s. 54.

funnstjenester er ikke begrenset utelukkende til tjenester knyttet til direktekoplet kontraktinngåelse, men i den grad de utgjør en form for økonomisk virksomhet, omfatter de også tjenester der vederlaget ikke ytes av dem som mottar dem, f.eks. tjenester som går ut på å tilby direktekoplet informasjon eller direktekoplede kommersielle meddelelser, eller som leverer verktøy for å søke etter, få tilgang til og gjenfinne data. Informasjonssamfunnstjenester omfatter også tjenester som består i å overføre informasjon over et kommunikasjonsnett, å skaffe tilgang til et kommunikasjonsnett eller å være vert for informasjon fra en tjenestemottaker. Fjernsynstjenester i henhold til direktiv 89/552/EØF og radiokringkastingstjenester er ikke informasjonssamfunnstjenester, da de ikke ytes på individuell anmodning. Derimot er tjenester som overføres fra punkt til punkt, f.eks. video på bestilling eller videreformidling av kommersielle meddelelser med elektronisk post informasjonssamfunnstjenester. Fysiske personers bruk av elektronisk post eller tilsvarende individuelle kommunikasjonsmidler uten at dette er et ledd i deres forretnings- eller yrkesmessige virksomhet, herunder bruk i forbindelse med kontraktinngåelse mellom disse personer, er ikke en informasjonssamfunnstjeneste. Det avtalemessige forhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver er ikke en informasjonssamfunnstjeneste. Former for virksomhet som ikke kan utføres fra et annet sted med elektroniske midler, som lovfestet revisjon av et foretaks regnskap eller en legekonsultasjon som krever fysisk undersøkelse av pasienten, er ikke informasjonssamfunnstjenester.

19. En tjenesteyters etableringssted bør fastlegges i samsvar med Domstolens rettspraksis, der det framgår at begrepet etablering innebærer faktisk utøvelse av økonomisk virksomhet gjennom et fast forretningssted på ubestemt tid. Dette kravet er også oppfylt når et selskap er stiftet for et gitt tidsrom. Etableringsstedet for et selskap som yter tjenester via et nettsted på Internett er verken det stedet der det tekniske anlegget som tjener som støtte for nettstedet befinner seg, eller det stedet der det er tilgang til nettstedet, men det stedet der selskapet utøver sin økonomiske virksomhet. I tilfeller der en tjenesteyter har flere etableringssteder, er det viktig å fastslå fra hvilket etableringssted den aktuelle tjenesten ytes. I tilfeller der det er vanskelig å fastslå hvilket av flere etableringssteder en gitt tjeneste ytes fra, er etableringsstedet det stedet der tjenesteyteren har senteret for de av sine virksomheter som er knyttet til denne særskilte tjenesten.
20. Definisjonen av «tjenestemottaker» gjelder for alle former for bruk av informasjonssamfunnstjenester, enten brukeren er en person som tilbyr informasjon på åpne nett som Internett eller en person som søker etter informasjon på Internett av private eller yrkesmessige grunner.
21. Omfanget av det samordnede området berører ikke en framtidig fellesskapsharmonisering med hensyn til informasjonssamfunnstjenester og framtidig lovgivning vedtatt på nasjonalt plan i samsvar med fellesskapsretten. Det samordnede området omfatter bare krav til virksomhet som foregår direktekoplet, som informasjon levert direktekoplet, direktekoplet reklame, direktekoplet kjøp og direktekoplet kontraktinngåelse, og berører ikke medlemsstatenes lovfestede krav med hensyn til varer, som f.eks. sikkerhetsstandard, merkeplikt eller produktansvar, og heller ikke medlemsstatenes krav med hensyn til levering og transport av varer, herunder distribusjon av legemidler. Det samordnede området omfatter ikke offentlige myndigheters utøvelse av forkjøpsrett til visse varer, som f.eks. kunstverker.

22. Tilsynet med informasjonssamfunnstjenester bør føres ved virksomhetens opprinnelsessted for å sikre et reelt vern av allmenne hensyn. For dette formål må det garanteres at vedkommende myndighet sikrer dette vernet ikke bare for sin egen stats borgere, men for alle borgere i Fellesskapet. For å bedre den gjensidige tillit mellom medlemsstatene er det uomgjengelig nødvendig å presisere klart at dette er opprinnelsesstatens ansvar. For å sikre reell adgang til tjenesteyting og rettssikkerheten for tjenesteytere og tjenestemottaker, bør disse informasjonssamfunnstjenestene i prinsippet være underlagt rettsordenen i medlemsstaten der tjenesteyteren er etablert.
23. Dette direktiv har ikke som formål å skape tilleggsregler vedrørende lovkonflikter i internasjonal privatrett eller å berøre domstolenes kompetanse. Bestemmelsene i den rett som gis anvendelse i samsvar med internasjonal privatrett, må ikke innskrenke adgangen til å yte informasjonssamfunnstjenester som fastsatt i dette direktiv.
24. I forbindelse med dette direktiv er det uten hensyn til prinsippet om tilsyn ved informasjonssamfunnstjenestenes opprinnelsessted tillatt for medlemsstatene å treffe tiltak for å begrense den frie bevegelse for informasjonssamfunnstjenester.
25. Nasjonale domstoler, herunder de alminnelige domstoler, kan ved behandling av privatrettslige tvister treffe tiltak med sikte på å avvike fra adgangen til å yte informasjonssamfunnstjenester i samsvar med vilkårene fastlagt i dette direktiv.
26. Medlemsstatene kan, i samsvar med vilkårene fastlagt i dette direktiv, anvende sin nasjonale strafferett og sine nasjonale regler for rettergang i straffesaker med sikte på iverksettelse av de undersøkelser og andre tiltak som måtte være nødvendige for å oppklare og rettsforfølge straffbare forhold, uten å måtte underrette Kommisjonen om disse tiltakene.
27. Dette direktiv bidrar, sammen med det framtidige europaparlaments- og rådsdirektivet om fjernsalg av finansielle tjenester til forbrukere, til at det skapes en rettslig ramme for direktekøpt yting av finansielle tjenester. Dette direktiv foregriper ikke framtidige initiativer på området finansielle tjenester, særlig når det gjelder harmonisering av atferdsreglene på dette området. Den muligheten medlemsstatene etter dette direktiv har til under bestemte omstendigheter å innskrenke adgangen til å yte informasjonssamfunnstjenester for å verne forbrukerne, omfatter også tiltak på området finansielle tjenester, særlig tiltak for å verne investorer.
28. Medlemsstatenes forpliktelse til ikke å kreve forhåndstillatelse for adgang til å starte og utøve virksomhet som yter av informasjonssamfunnstjenester, gjelder ikke for de posttjenester som er omfattet av europaparlaments- og rådsdirektiv 97/67/EF av 15. desember 1997 om felles regler for utviklingen av et indre marked for posttjenester i Fellesskapet og forbedring av tjenestenes kvalitet ²⁶⁾, og som består i fysisk overlevering av en trykt melding med elektronisk post, og berører ikke ordningene med frivillig akkreditering, særlig for tjenesteytere som driver med sertifisering av elektroniske signaturer.
29. Kommersielle meddelelser er av avgjørende betydning for finansieringen av informasjonssamfunnstjenester og utviklingen av en lang og variert rekke av nye gratis tjenester. Av hensyn til forbrukervernet og god forretningskikk må kommersielle meddelelser, herunder meddelelser om

²⁶⁾ EFT L 15 av 21.1.1998, s. 14.

rabatter og salgsfremmende tilbud, konkurranser og spill tilfredsstillende en rekke krav til oversiktighet. Disse kravene berører ikke direktiv 97/7/EF. Dette direktiv bør ikke få noen virkning for eksisterende direktiver om kommersielle meddelelser, særlig direktiv 98/43.

30. Sending av uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post kan være irriterende for forbrukerne og for yterne av informasjonssamfunnstjenester, og kan også forstyrre driften av de interaktive nettene. Spørsmålet om mottakers samtykke for visse former for kommersielle meddelelser behandles ikke i dette direktiv, men har allerede vært behandlet, særlig i direktiv 97/7/EF og i direktiv 97/66/EF. I de medlemsstater som tillater sending av uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post, bør installering av hensiktsmessige filtreringssystemer i foretakene stimuleres og fremmes. Dessuten må under enhver omstendighet uønskede kommersielle meddelelser klart kunne identifiseres som sådanne for å skape større oversiktighet og fremme virkningen av slike systemer når de er installert hos foretakene. Sending av uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post bør ikke føre til tilleggsutgifter for mottakeren.
31. De medlemsstater som tillater at ytere etablert på deres territorium sender uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post uten at mottakeren på forhånd har gitt sitt samtykke, må påse at yterne jevnlig konsulterer reservasjonsregistrene der fysiske personer som ikke ønsker å motta denne form for kommersielle meddelelser, kan registrere seg, og at disse personers ønske etterkommes.
32. For å fjerne hindringer for utviklingen av tjenester over landegrensene i Fellesskapet som utøvere av lovregulerte yrker kan tilby på Internett, er det nødvendig å sikre overholdelsen på fellesskapsplan av de bestemmelser for utøvelse av yrket som er fastsatt særlig for å verne forbrukerne eller folkehelsen. Atferdsregler på fellesskapsplan er det beste virkemiddel for å fastsette de yrkesetiske reglene som skal anvendes på kommersielle meddelelser. Det bør oppmuntres til utvikling og eventuelt tilpasning av slike atferdsregler, forutsatt at dette ikke går ut over uavhengigheten til bransjens organer og sammenslutninger.
33. Dette direktiv utfyller fellesskapsretten og den nasjonale lovgivning med hensyn til lovregulerte yrker, slik at det opprettholdes et sammenhengende sett av regler på dette område.
34. Hver medlemsstat må tilpasse de deler av sin lovgivning som inneholder krav, særlig formkrav, som kan hindre bruken av elektronisk inngåtte kontrakter. Det må foretas en systematisk gjennomgåelse av den lovgivning der slik tilpasning er påkrevd, og gjennomgåelsen må omfatte alle nødvendige faser og ledd i kontraktinngåelsen, herunder arkivering av kontrakten. Resultatet av denne tilpasningen skal være å muliggjøre elektronisk inngåelse av kontrakter. Rettsvirkningen av elektroniske signaturer er emnet for europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/93/EF av 13. desember 1999 om en fellesskapsramme for elektroniske signaturer ²⁷⁾. Mottakskvitteringen fra tjenesteyteren kan bestå i direktekoplett yting av den betalte tjenesten.
35. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes mulighet til å opprettholde eller fastsette generelle eller spesifikke kontraktskrav som kan oppfylles med elektroniske midler, særlig krav til sikkerhet med hensyn til elektro-

²⁷⁾ EFT L 13 av 19.1.2000, s. 12.

- niske signaturer.
36. Medlemsstatene kan opprettholde restriksjoner på bruk av elektroniske kontrakter når det gjelder kontrakter der loven krever medvirkning fra domstoler, offentlige myndigheter eller yrkesutøvere med offentlig myndighet for at de skal ha rettsvirkning overfor tredjemann, samt kontrakter som må bekreftes eller attesteres av notarius publicus.
 37. Medlemsstatenes forpliktelse til å fjerne hindringer for bruk av elektroniske kontrakter omfatter bare hindringer som skyldes lovfestede krav, og ikke hindringer av praktisk art som skyldes at det i visse tilfeller ikke er mulig å bruke elektroniske midler.
 38. Medlemsstatenes plikt til å fjerne hindringer for bruk av elektroniske kontrakter skal oppfylles i samsvar med de lovfestede krav til kontrakter i fellesskapsretten.
 39. Unntak fra bestemmelsene om kontrakter inngått utelukkende ved bruk av elektronisk post eller tilsvarende individuelle meldinger som fastsatt i dette direktiv med hensyn til de opplysninger som skal framskaffes og det å foreta en bestilling, må ikke føre til at disse bestemmelser omgås av yterne av informasjonssamfunnstjenester.
 40. Både eksisterende og nye forskjeller mellom medlemsstatenes lovgivning og rettspraksis med hensyn til tjenesteyternes ansvar når de opptrer som mellommenn, er til hinder for det indre markedes virkemåte, særlig ved at de vanskeliggjør utviklingen av tjenester over landegrensene og skaper konkurransevridning. Tjenesteyterne har i visse tilfeller plikt til å handle for å forhindre ulovlig virksomhet eller bringe den til opphør. Dette direktiv bør danne grunnlaget for utarbeiding av raske og sikre framgangsmåter som gjør det mulig å fjerne ulovlig informasjon og umuliggjøre tilgang til den. Slike framgangsmåter bør utarbeides på grunnlag av frivillige avtaler framforhandlet mellom alle berørte parter og oppmuntres til av medlemsstatene. Alle parter som deltar i yting av informasjonssamfunnstjenester, har interesse av å ta i bruk slike framgangsmåter. Bestemmelsene om ansvar i dette direktiv bør ikke hindre de forskjellige berørte parters utvikling og faktiske bruk av tekniske beskyttelses- og identifikasjonssystemer samt overvåkingsverktøy som er muliggjort ved digitalteknikk, samtidig som begrensningene fastsatt i direktiv 95/46/EF og 97/66/EF overholdes.
 41. Ved dette direktiv skapes det balanse mellom de forskjellige berørte interesser og fastlegges prinsipper som kan tjene som utgangspunkt for standarder og avtaler innen bransjen.
 42. Ansvarsfritakene fastsatt i dette direktiv gjelder bare for tilfeller der informasjonssamfunnstjenesteyterens virksomhet er begrenset til den tekniske prosessen med å drive og tilby tilgang til et kommunikasjonsnett der informasjon som er gjort tilgjengelig av tredjemann, overføres eller lagres midlertidig, utelukkende i den hensikt å øke overføringseffektiviteten. Denne virksomheten har en rent teknisk, automatisk og passiv karakter, noe som betyr at yteren av informasjonssamfunnstjenester verken har kunnskap om eller kontroll over den informasjon som overføres eller lagres.
 43. En tjenesteyter kan gis ansvarsfritak ved ren formidling og mellomlagring dersom vedkommende ikke har noen som helst befatning med den informasjon som formidles. Dette forutsetter blant annet at han ikke foretar noen endringer i den informasjon han overfører. Dette kravet omfatter ikke tekniske inngrep som foretas under overføringen, da slike inngrep

- ikke endrer den overførte informasjons integritet.
44. En tjenesteyter som bevisst samarbeider med en mottaker av sine tjenester i den hensikt å begå ulovlige handlinger, overskrider grensen for «ren videreformidling» eller mellomlagring, og omfattes derfor ikke av de former for ansvarsfritak som er fastsatt for denne type virksomhet.
 45. De ansvarsbegrensninger som er fastsatt for tjenesteytende mellommenn i dette direktiv, er ikke til hinder for at det gis forskjellige former for midlertidig forføyning. Disse forføyningene kan blant annet ha form av en beslutning av domstol eller forvaltningsmyndighet med krav om at eventuelle overtredelser bringes til opphør eller forhindres, herunder ved at den ulovlige informasjonen trekkes tilbake eller tilgangen til den sperres.
 46. For å kunne bli omfattet av reglene for ansvarsbegrensning må en yter av en informasjonssamfunnstjeneste som består i å lagre informasjon, så snart vedkommende har fått kjennskap til eller er blitt klar over ulovlig virksomhet, umiddelbart treffe tiltak med sikte på å trekke den aktuelle informasjon tilbake eller sperre tilgangen til den. Når den trekkes tilbake eller tilgangen til den sperres, skal det skje under overholdelse av ytringsfriheten og de framgangsmåter som er fastsatt for dette formål på nasjonalt plan. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes mulighet til å fastsette spesifikke krav som skal være oppfylt på rasket mulig vis før informasjonen trekkes tilbake eller tilgangen til den sperres.
 47. Det er bare med hensyn til generelle forpliktelser medlemsstatene er forhindret fra å pålegge tjenesteytere overvåkingsplikt. Dette omfatter ikke overvåkingsplikt i særskilte tilfeller, og berører for eksempel ikke avgjørelser tatt av nasjonale myndigheter i samsvar med nasjonal lovgivning.
 48. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes mulighet til å kreve av tjenesteytere som er verter for informasjon fra tjenestemottakere at de handler med den varsomhet som med rimelighet må kunne ventes av dem og er nærmere presisert i den nasjonale lovgivning med sikte på avdekking og forhindring av visse typer ulovlig virksomhet.
 49. Medlemsstatene og Kommisjonen bør oppmuntre til utarbeiding av atferdsregler. Dette berører ikke disse reglenes frivillige karakter og de berørte parters mulighet til fritt å bestemme om de vil følge disse reglene.
 50. Det er viktig at det foreslåtte direktivet om harmonisering av visse aspekter ved opphavsretten og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet og dette direktiv trer i kraft til samme tid, slik at det etableres klare rammer for tredjemanns ansvar ved brudd på opphavsretten og beslektede rettigheter på fellesskapsplan.
 51. I tilfeller der det er nødvendig, bør hver medlemsstat ha plikt til å endre enhver lovgivning som kan hemme bruken av utenrettslig elektronisk tvisteløsning. Resultatet av en slik endring bør være å muliggjøre bruk av slike ordninger i lovverket og i praksis, også på tvers av landegrensene.
 52. For at det indre markedes friheter virkelig skal kunne utøves, må skadelidte sikres reell adgang til tvisteløsning. De skader som kan oppstå i forbindelse med informasjonssamfunnstjenester, kjennetegnes både ved det raske tempo de skjer i og ved sin geografiske utstrekning. På grunn av dette kjennetegnet og nødvendigheten av å påse at de nasjonale myndigheter ikke setter den gjensidige tillit de bør ha til hverandre i fare, oppfordres medlemsstatene i dette direktiv til å sørge for at hensiktsmessige former for klageadgang er tilgjengelige. Medlemsstatene bør vurdere behovet for å gi adgang til domstolsbehandling med egnede elektroniske midler.

53. I direktiv 98/27, som kommer til anvendelse på informasjonssamfunnstjenester, er det fastsatt en forbudsordning med sikte på vern av forbrukernes kollektive interesser. Denne ordningen vil bidra til fri bevegelighet for informasjonssamfunnstjenester ved å sikre et høyt nivå av vern for forbrukerne.
54. Sanksjonene fastsatt innenfor rammen av dette direktiv berører ikke eventuelle andre former for sanksjoner eller klageadgang fastsatt i nasjonal lovgivning. Medlemsstatene plikter ikke å fastsette strafferettslige sanksjoner for overtredelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv.
55. Dette direktiv berører ikke den lovgivning som gjelder for kontraktsmessige forpliktelser i forbindelse med kontrakter inngått av forbrukere. Dette direktiv kan følgelig ikke få som virkning at forbrukerne fratras et vern de har i kraft av de ufravikelige reglene med hensyn til kontraktsmessige forpliktelser som er fastsatt i lovgivningen til den medlemsstat der vedkommende forbruker har sitt vanlige bosted.
56. Når det gjelder unntaket som i dette direktiv gjøres for kontraktsmessige forpliktelser i forbindelse med kontrakter inngått av forbrukere, bør disse forpliktelser fortolkes som at de omfatter opplysninger om vesentlige deler av kontraktens innhold, herunder forbrukerens rettigheter, som har avgjørende innflytelse på beslutningen om å inngå kontrakten.
57. Ifølge fast rettspraksis i De europeiske fellesskaps domstol beholder en medlemsstat retten til å treffe tiltak mot en tjenesteyter som er etablert i en annen medlemsstat, men som driver virksomhet som helt eller hovedsakelig er rettet mot førstnevnte medlemsstats territorium, dersom valget av etableringssted er gjort i den hensikt å unndra seg de reglene som ville komme til anvendelse på tjenesteyteren dersom denne var etablert på territoriet til førstnevnte medlemsstat.
58. Dette direktiv bør ikke få anvendelse på tjenester som ytes av ytere etablert i en tredjestat. På grunn av den elektroniske handels verdensomspennende dimensjon bør det likevel sikres sammenheng mellom fellesskapsreglene og de internasjonale regler. Dette direktiv berører ikke resultatene av pågående diskusjoner om juridiske spørsmål i internasjonale organisasjoner (WTO, OECD, Uncitral (Den internasjonale voldgiftsdomstolen)).
59. Til tross for den elektroniske kommunikasjons verdensomspennende karakter er det nødvendig å samordne nasjonale lovgivningsmessige tiltak på EU-plan for å forhindre at det indre marked stykkes opp og for å skape egnede europeiske rammeregler. Denne samordningen bør også bidra til en sterk felles forhandlingsposisjon i internasjonale fora.
60. For å muliggjøre en uhindret utvikling av elektronisk handel må den rettslige rammen være klar og enkel, forutsigbar og i samsvar med reglene som kommer til anvendelse på internasjonalt plan, slik at den ikke får skadevirkninger for europeisk industris konkurranseevne og ikke er til hinder for nyskaping i denne sektor.
61. Dersom markedet skal fungere reelt ved hjelp av elektroniske midler i et globalisert miljø, må Den europeiske union og de større områdene utenfor Europa arbeide sammen med sikte på en gjensidig tilpasning av lovgivninger og framgangsmåter.
62. Samarbeidet med tredjestater på området elektronisk handel bør styrkes, særlig med søkerstatene, utviklingslandene og Den europeiske unions øvrige handelspartnere.

63. Vedtakelsen av dette direktiv hindrer ikke medlemsstatene i å ta hensyn til det framveksten av informasjonssamfunnet innebærer på det sosiale, samfunnsmessige og kulturelle plan. Særlig bør den ikke hindre tiltak beregnet på å nå sosiale, kulturelle og demokratiske mål som medlemsstatene måtte vedta i samsvar med fellesskapsretten og under hensyntagen til sitt språklige mangfold, sine nasjonale og regionale særtrekk og sin kulturelle arv, og på å sikre og opprettholde allmennhetens tilgang til et bredest mulig tilbud av informasjonssamfunnstjenester. Utviklingen av informasjonssamfunnet må under enhver omstendighet sikre borgerne i Fellesskapet tilgang til den europeiske kulturarv i et digitalt miljø.
64. Med elektronisk kommunikasjon råder medlemsstatene over et ypperlig medium for yting av offentlige tjenester på det kulturelle, utdanningsmessige og språklige område.
65. I sin resolusjon av 19. januar 1999 om forbrukerdimensjonen i informasjonssamfunnet ²⁸⁾ understreket Rådet at forbrukervernet fortjener særlig oppmerksomhet på dette området. Kommisjonen skal undersøke hvorvidt gjeldende forbrukervernregler gir et utilstrekkelig vern i forhold til informasjonssamfunnet, og vil der dette er nødvendig identifisere hullene i denne lovgivningen og de spørsmålene i den som eventuelt krever ytterligere tiltak. Ved behov bør Kommisjonen utarbeide særskilte tilleggsforslag med sikte på å fylle de hull den måtte ha oppdaget -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Kapittel I

Generelle bestemmelser

Artikkel 1

Mål og virkeområde

1. Målet med dette direktiv er å bidra til det indre markeds virkemåte ved at det sikres fri bevegelighet for informasjonssamfunnstjenester mellom medlemsstatene.

2. Med dette direktiv tilnærmes, i det omfang som er nødvendig for å nå målet nevnt i nr. 1, visse nasjonale bestemmelser om informasjonssamfunnstjenester som angår det indre marked, tjenesteytternes etablering, kommersielle meddelelser, elektroniske kontrakter, tredjemanns ansvar, atferdsregler, utenrettslig tvisteløsning, domstolsbehandling og samarbeid mellom medlemsstatene.

3. Dette direktiv utfyller den del av fellesskapsretten som kommer til anvendelse på informasjonssamfunnstjenester, men uten å berøre det verne-nivå, særlig på områdene folkehelse og forbrukerinteresser, som er etablert ved fellesskapsrettsakter og den nasjonale lovgivning som gjennomfører disse, såfremt dette ikke innskrenker adgangen til å yte informasjonssamfunnstjenester.

²⁸⁾ EFT C 23 av 28.1.1999, s. 1.

4. Dette direktiv skaper ikke nye regler i internasjonal privatrett og berører ikke domstolenes kompetanse.

5. Dette direktiv får ikke anvendelse på:

- a) skatteområdet,
- b) spørsmål vedrørende informasjonssamfunnstjenester som omfattes av direktiv 95/46/EF og 97/66 EF,
- c) spørsmål vedrørende avtaler eller praksis som omfattes av kartellovgivningen,
- d) følgende former for virksomhet på området informasjonssamfunnstjenester:
 - virksomhet som notarius publicus eller tilsvarende yrker, såfremt virksomheten er direkte og spesifikt knyttet til utøvelse av offentlig myndighet,
 - det å representere en klient og forsvare vedkommendes interesser for domstolene,
 - pengespillvirksomhet med innsats i form av penger i hasardspill, herunder lotterier og veddemål.

6. Dette direktiv berører ikke tiltak truffet på fellesskapsplan eller på nasjonalt plan i samsvar med fellesskapsretten for å fremme kulturelt og språklig mangfold og sikre pluralisme.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- a) «informasjonssamfunnstjenester»: tjenester i henhold til artikkel 1 nr. 2 i direktiv 98/34/EF, endret ved direktiv 98/48/EF,
- b) «tjenesteyter»: enhver fysisk eller juridisk person som yter en informasjonssamfunnstjeneste,
- c) «etablert tjenesteyter»: tjenesteyter som faktisk utøver en økonomisk virksomhet ved bruk av et fast forretningssted på ubestemt tid. Nærvær og bruk av de tekniske midler og teknologier som er nødvendige for å yte tjenesten, betyr ikke at tjenesteyteren er etablert,
- d) «tjenestemottaker»: enhver fysisk eller juridisk person som bruker en informasjonssamfunnstjeneste for yrkesmessige eller andre formål, særlig for å søke etter informasjon eller gjøre informasjon tilgjengelig,
- e) «forbruker»: enhver fysisk person som handler for formål som ikke er knyttet til hans yrkes- eller forretningsmessige virksomhet,
- f) «kommersiell meddelelse»: enhver form for meddelelse beregnet på å fremme, direkte eller indirekte, varene eller tjenestene til eller inntrykket av et foretak, en organisasjon eller en person som driver forretnings-, industri- eller håndverksvirksomhet eller utøver et lovregulert yrke. Som kommersielle meddelelser i seg selv regnes ikke:
 - informasjon som muliggjør direkte tilgang til foretakets, organisasjonens eller personens virksomhet, blant annet et domenenavn eller en elektronisk postadresse,
 - meddelelser om varene eller tjenestene til eller inntrykket av et foretak, en organisasjon eller en person utarbeidet på en uavhengig måte, særlig dersom de ytes uten vederlag,

- g) «lovregulert yrke»: ethvert yrke som definert enten i artikkel 1 bokstav d) i rådsdirektiv 89/48/EØF av 21. desember 1988 om en generell ordning for godkjenning av diplomer for høyere yrkeskompetansegivende utdanning av minst tre års varighet²⁹⁾, eller i artikkel 1 bokstav f) i rådsdirektiv 92/51/EØF av 18. juni 1992 om annen generelle ordning for godkjenning av yrkeskompetansegivende utdanning som supplement til direktiv 89/48/EØF³⁰⁾.
- h) «samordnet område»: krav fastsatt i medlemsstatenes lovgivninger som kommer til anvendelse på ytere av informasjonssamfunnstjenester eller på informasjonssamfunnstjenester, enten kravene er av generell art eller beregnet særskilt på dem.
- i. Det samordnede området omfatter krav som tjenesteytere må oppfylle vedrørende:
- adgangen til å starte virksomhet som yter av en informasjonssamfunnstjeneste, f.eks. krav vedrørende kvalifikasjoner, tillatelse eller underrettningsordninger,
 - utøvelsen av virksomhet som yter av en informasjonssamfunnstjeneste, f.eks. krav vedrørende tjenesteyterens atferd og tjenestens kvalitet eller innhold, herunder spørsmål vedrørende reklame, kontraktsmessige spørsmål eller spørsmål vedrørende tjenesteyterens ansvar.
- ii. Det samordnede området omfatter ikke:
- krav vedrørende varer som sådanne,
 - krav vedrørende levering av varer,
 - krav vedrørende tjenester som ikke ytes med elektroniske midler.

Artikkel 3

Det indre marked

1. Hver medlemsstat skal påse at de informasjonssamfunnstjenester som ytes av en tjenesteyter etablert på medlemsstatens territorium, er i samsvar med medlemsstatens gjeldende nasjonale bestemmelser som kommer inn under det samordnede området.

2. Medlemsstatene kan ikke av grunner som kommer inn under det samordnede området begrense adgangen til å yte informasjonssamfunnstjenester fra en annen medlemsstat.

3. Nr. 1 og 2 får ikke anvendelse på områdene nevnt i vedlegget.

4. Medlemsstatene kan treffe tiltak som avviker fra nr. 2 med hensyn til en gitt informasjonssamfunnstjeneste dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) tiltakene må:

i. være nødvendige med henvisning til et av følgende hensyn:

- den offentlige orden, særlig forebygging, etterforskning, avsløring og rettsforfølgelse av straffbare forhold, herunder vern av mindreårige og kampen mot enhver oppfordring til hat på grunnlag av rase, kjønn, religion eller nasjonalitet, og vern mot angrep på

²⁹⁾ EFT L 19 av 24.1.1989, s. 16.

³⁰⁾ EFT L 209 av 24.7.1992, s. 25. Direktivet sist endret ved direktiv 97/38/EF (EFT L 184 av 12.7.1997, s. 31).

- enkeltmenneskets verd,
 - vern av folkehelsen,
 - den offentlige sikkerhet, herunder vern av den nasjonale sikkerhet og det nasjonale forsvar,
 - forbrukervernet, herunder vern av investorer,
- ii. være truffet overfor en informasjonssamfunnstjeneste som krenker målene nevnt under i), eller som representerer en alvorlig risiko for krenkelse av disse målene,
- iii. stå i forhold til disse målene,
- b) medlemsstaten må på forhånd, uten at det får virkning for rettergangen, herunder forutgående rettsmøter og handlinger som er ledd i den rettslige etterforskning av straffbare forhold:
- ha anmodet medlemsstaten omhandlet i nr. 1 om å treffe tiltak, og denne medlemsstaten ikke ha truffet slike tiltak, eller ha truffet utilstrekkelige tiltak,
 - ha underrettet Kommisjonen og medlemsstaten omhandlet i nr. 1 om at den har til hensikt å treffe slike tiltak.

5. I hastesaker kan medlemsstatene gjøre unntak fra vilkårene fastsatt i nr. 4 bokstav b). I slike tilfeller skal tiltakene snarest mulig meldes Kommisjonen og medlemsstaten omhandlet i nr. 1, med angivelse av grunnene til at medlemsstaten anser at saken haster.

6. Uten at det berører medlemsstatens mulighet til å treffe og anvende slike tiltak, skal Kommisjonen snarest mulig undersøke om de meldte tiltak er forenlige med fellesskapsretten. Dersom den kommer til at tiltaket er uforenlig med fellesskapsretten, skal den anmode den berørte medlemsstat om å unnlate å treffe de påtenkte tiltakene, eller snarest mulig å bringe eventuelle tiltak til opphør.

Kapittel II

Prinsipper

Avsnitt 1: Krav vedrørende etablering og opplysninger

Artikkel 4

Prinsippet om at det ikke skal kreves forhåndstillatelse

1. Medlemsstatene skal påse at adgangen til å starte og utøve virksomhet som yter av informasjonssamfunnstjenester ikke kan gjøres til gjenstand for krav om forhåndstillatelse eller noe annet krav med tilsvarende virkning.

2. Nr. 1 berører ikke tillatelsesordninger som ikke særskilt og utelukkende er rettet mot informasjonssamfunnstjenester, eller som omfattes av europaparlaments- og rådskonferensdirektiv 97/13/EF av 10. april 1997 om en felles ramme for generelle tillatelser og individuelle lisenser for teletjenester³¹⁾.

³¹⁾ EFT L 117 av 7.5.1997, s. 15.

Artikkel 5

Generelle opplysninger

1. Foruten de øvrige krav om opplysninger fastsatt i fellesskapsretten skal medlemsstatene påse at tjenesteyteren skaffer tjenestemottakere og vedkommende myndigheter enkel, direkte og fast tilgang til minst følgende opplysninger:

- a) tjenesteyterens navn,
- b) den geografiske adressen der tjenesteyteren er etablert,
- c) nærmere opplysninger, herunder e-postadresse, som gjør det mulig raskt å kontakte og å kommunisere med tjenesteyteren,
- d) dersom tjenesteyteren er innført i et handelsregister eller tilsvarende offentlig register, registerets navn og tjenesteyterens registreringsnummer, eller tilsvarende identifikasjonsmidler som finnes i vedkommende register,
- e) dersom virksomheten krever tillatelse, nærmere opplysninger om vedkommende tilsynsmyndighet,
- f) med hensyn til lovregulerte yrker:
 - alle bransjeorganer eller tilsvarende organer der tjenesteyteren er innført,
 - yrkestittel og medlemsstaten der den er gitt,
 - en henvisning til de bestemmelsene for utøvelse av yrket som gjelder i etableringsstaten og til framgangsmåten for å få tilgang til dem,
- g) dersom tjenesteyteren utøver en mva-pliktig virksomhet, identifikasjonsnummeret omhandlet i artikkel 22 nr. 1 i sjette rådsdirektiv av 17. mai 1977 om harmonisering av medlemsstatenes lovgivning med hensyn til omsetningsavgift - Felles merverdiavgiftssystem: ensartet avgiftsgrunnlag³²⁾.

2. Foruten de øvrige informasjonskrav fastsatt i fellesskapsretten skal medlemsstatene når det i forbindelse med informasjonssamfunnstjenester angis priser, minst påse at disse er angitt klart og utvetydig, og at det særlig opplyses om hvorvidt de omfatter skatter og avgifter og leveringskostnader.

Avsnitt 2: Kommersielle meddelelser

Artikkel 6

Opplysninger som skal oppgis

Foruten de øvrige krav om opplysninger fastsatt i fellesskapsretten skal medlemsstatene påse at kommersielle meddelelser som inngår i eller utgjør en informasjonssamfunnstjeneste, oppfyller minst følgende vilkår:

- a) den kommersielle meddelelsen må klart kunne identifiseres som sådan,
- b) den fysiske eller juridiske person for hvis regning den kommersielle meddelelsen foretas, må klart kunne identifiseres,
- c) dersom salgsfremmende tilbud som rabatter, premier og gaver er tillatt i medlemsstaten der tjenesteyteren er etablert, må de klart kunne identifi-

³²⁾ EFT L 145 av 13.6.1977, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 1999/85/EF (EFT L 277 av 28.10.1999, s. 34).

- seres som sådanne, og vilkårene for å kunne benytte seg av dem, må være lett tilgjengelige og presentert på en klar og utvetydig måte,
- d) dersom salgsfremmende konkurranser og spill er tillatt i medlemsstaten, må de klart kunne identifiseres som sådanne, og vilkårene for deltaking må være lett tilgjengelige og være presentert på en klar og utvetydig måte.

Artikkel 7

Uønskede kommersielle meddelelser

1. Foruten de øvrige kravene fastsatt i fellesskapsretten skal de medlemsstater som tillater uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post, påse at kommersielle meddelelser fra en tjenesteyter på deres territorium kan identifiseres på en klar og utvetydig måte straks de er mottatt av mottakeren.

2. Med forbehold for direktiv 97/7/EF og direktiv 97/66/EF skal medlemsstatene treffe tiltak for å sikre at tjenesteytere som sender uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post, regelmessig konsulterer reservasjonsregistrene der fysiske personer kan registrere seg dersom de ikke ønsker å motta denne form for kommersielle meddelelser, og at tjenesteyterne etterkommer disse personers ønske.

Artikkel 8

Lovregulerte yrker

1. Medlemsstatene skal påse at bruk av kommersielle meddelelser som inngår i eller utgjør en informasjonssamfunnstjeneste som ytes av en utøver av et lovregulert yrke, er tillatt under den forutsetning at bestemmelsene for utøvelse av yrket overholdes, særlig bestemmelsene om yrkets uavhengighet, verdighet og ære, samt taushetsplikten og lojaliteten overfor kunder og andre utøvere av yrket.

2. Forutsatt at det ikke går ut over bransjeorganenes og yrkessammenslutningenes uavhengighet, skal medlemsstatene og Kommisjonen oppfordre bransjeorganene og yrkessammenslutningene til å utarbeide atferdsregler på fellesskapsplan for å fastsette hvilke opplysninger som kan oppgis i forbindelse med kommersielle meddelelser uten at det strider mot bestemmelsene i nr. 1.

3. Ved utarbeiding av forslag vedrørende fellesskapsinitiativer som kan vise seg nødvendige av hensyn til det indre markeds virkemåte i forbindelse med opplysningene omhandlet i nr. 2, skal Kommisjonen ta tilbørlig hensyn til de atferdsreglene som gjelder på fellesskapsplan, og handle i nært samarbeid med de berørte bransjeorganer og yrkessammenslutninger.

4. Dette direktiv skal anvendes i tillegg til fellesskapsdirektivene om adgang til å starte og utøve virksomhet innen lovregulerte yrker.

Avsnitt 3: Elektronisk inngåtte kontrakter

Artikkel 9

Behandling av kontrakter

1. Medlemsstatene skal påse at deres rettsorden gjør det mulig å inngå kontrakter elektronisk. Medlemsstatene skal særlig påse at de juridiske krav som gjelder for inngåelse av kontrakter, ikke fører til at slike kontrakter mister sin rettsvirkning og gyldighet fordi de er inngått elektronisk.

2. Medlemsstatene kan fastsette at nr. 1 ikke får anvendelse på alle typer kontrakter eller på visse kontrakter som kommer inn under følgende kategorier:

- a) kontrakter som skaper eller overfører rettigheter i fast eiendom, med unntak av utleieretter,
- b) kontrakter der loven krever medvirkning av domstol, offentlig myndighet eller yrker som utøver offentlig myndighet,
- c) kontrakter vedrørende kausjonsavtaler og sikkerhet stilt av personer som handler for formål som ikke er knyttet til deres yrkes- eller forretningsvirksomhet,
- d) familie- eller arverettslige kontrakter.

3. Medlemsstaten skal angi for Kommisjonen de kontraktkategoriene nevnt i nr. 2 som de ikke anvender nr. 1 på. De skal hvert femte år framlegge for Kommisjonen en rapport om anvendelsen av nr. 2 med en redegjørelse for grunnene til at de anser det nødvendig å opprettholde de kategoriene nevnt i nr. 2 bokstav b) som de ikke anvender nr. 1 på.

Artikkel 10

Opplysninger som skal oppgis

1. Foruten de øvrige krav om opplysninger fastsatt i fellesskapsretten skal medlemsstatene påse at tjenesteyteren, unntatt dersom parter som ikke er forbrukere er blitt enige om noe annet, oppgir minst de opplysningene som er nevnt nedenfor, formulert på en klar, forståelig og utvetydig måte, før tjenestemottakeren foretar en bestilling:

- a) de forskjellige tekniske etappene knyttet til kontraktinngåelsen,
- b) om en inngått kontrakt vil bli arkivert av tjenesteyteren eller ikke, og om den vil være tilgjengelig eller ikke,
- c) de tekniske midlene for å identifisere og korrigere feil som er gjort ved innleggingen av dataene før bestilling er foretatt,
- d) de språk kontrakten kan inngås på.

2. Medlemsstatene skal påse at tjenesteyteren, unntatt dersom parter som ikke er forbrukere er blitt enige om noe annet, angir hvilke relevante atferdsregler tjenesteyteren følger, samt gir opplysninger om hvordan disse reglene kan konsulteres elektronisk.

3. Kontraktsklausuler og generelle vilkår må gjøres tilgjengelige for tjenestemottakeren på en måte som gjør det mulig å oppbevare og reproducere dem.

4. Nr. 1 og 2 får ikke anvendelse på kontrakter inngått utelukkende ved utveksling av elektronisk post eller tilsvarende individuelle meldinger.

Artikkel 11

Bestilling

1. Med mindre parter som ikke er forbrukere er blitt enige om noe annet, skal medlemsstatene påse at følgende prinsipper anvendes dersom et tjenestemottaker foretar en bestilling med elektroniske midler:

- tjenesteyteren må bekrefte mottak av tjenestemottakerens bestilling uten ubegrunnede forsinkelser og med elektroniske midler,
- bestillingen og mottakskvitteringen skal anses som mottatt når partene de er adressert til, har tilgang til dem.

2. Medlemsstatene skal påse at tjenesteyteren, unntatt dersom parter som ikke er forbrukere er blitt enige om noe annet, stiller til tjenestemottakerens rådighet tekniske midler som er egnede, effektive og tilgjengelige, og som gjør det mulig å identifisere feil som er gjort under innleggingen av dataene og korrigere dem før bestilling foretas.

3. Nr. 1 første strekpunkt og nr. 2 får ikke anvendelse på kontrakter inngått utelukkende ved utveksling av elektronisk post eller tilsvarende individuelle meldinger.

Avsnitt 4: Tjenesteytende mellommanns ansvar

Artikkel 12

Ren videreformidling

1. Medlemsstatene skal påse at en tjenesteyter som yter en informasjonssamfunnstjeneste som bare består i å overføre informasjon fra en tjenesteyter i et kommunikasjonsnett eller å tilby tilgang til kommunikasjonsnettet, ikke holdes ansvarlig for den informasjon som overføres, forutsatt at:

- a) overføringen ikke starter hos tjenesteyteren,
- b) tjenesteyteren ikke velger ut hvem som skal motta den informasjon som overføres,
- c) tjenesteyteren ikke velger ut og endrer den informasjon som formidles ved overføringen.

2. Virksomhet som består i å overføre og tilby tilgang som omhandlet i nr. 1 omfatter automatisk, mellomliggende og kortvarig lagring av den informasjon som overføres, forutsatt at lagringen utelukkende tjener til å utføre overføringen på kommunikasjonsnettet, og at varigheten ikke overstiger den tid overføringen rimeligvis krever.

3. Denne artikkel berører ikke den mulighet en domstol eller en forvaltningsmyndighet har til, i samsvar med medlemsstatenes rettsorden, å kreve at tjenesteyteren bringer en overtredelse til opphør eller forhindrer den.

Artikkel 13

Mellomlagring

1. Medlemsstatene skal påse at en tjenesteyter som yter en informasjonssamfunnstjeneste som består i å overføre informasjon fra en tjenestemottaker på et kommunikasjonsnett, ikke holdes ansvarlig i forbindelse med automatisk, mellomliggende og midlertidig lagring av denne informasjonen dersom lagringen skjer utelukkende i den hensikt å gjøre senere overføring av informasjonen til andre tjenestemottakere på disses anmodning mer effektiv, forutsatt at:

- a) tjenesteyteren ikke endrer informasjonen,
- b) tjenesteyteren overholder vilkårene for tilgang til informasjonen,
- c) tjenesteyteren overholder reglene for ajourføring av informasjonen, som skal være angitt på en måte som er alminnelig godtatt og anvendt av foretakene,
- d) tjenesteyteren ikke griper inn i lovlig bruk av teknologi som er alminnelig godtatt og anvendt innen bransjen, i den hensikt å oppnå data om bruken av opplysningene,
- e) tjenesteyteren straks treffe tiltak med sikte på å trekke tilbake informasjon han har lagret eller sperrer tilgangen til den så snart han får kjennskap til at den opprinnelig overførte informasjonen er blitt trukket tilbake eller at tilgangen til den er blitt sperret, eller at en domstol eller en forvaltningsmyndighet har gitt ordre til å trekke informasjonen tilbake eller til å sperre tilgangen til den.

2. Denne artikkel berører ikke den mulighet en domstol eller en forvaltningsmyndighet har til, i samsvar med medlemsstatenes rettsorden, å kreve at tjenesteyteren bringer en overtredelse til opphør eller forhindrer den.

Artikkel 14

Vertstjenester

1. Medlemsstatene skal påse at en tjenesteyter som yter en informasjonssamfunnstjeneste som består i å lagre informasjon fra en tjenestemottaker, ikke holdes ansvarlig for informasjon som lagres etter anmodning fra en tjenestemottaker, forutsatt at:

- a) tjenesteyteren ikke har faktisk kjennskap til den ulovlige virksomheten eller den ulovlige informasjonen, og at han med hensyn til erstatningskrav ikke har kjennskap til kjensgjerninger eller forhold som klart viser at virksomheten eller informasjonen er ulovlig,
- b) tjenesteyteren umiddelbart etter å ha fått slik kjennskap handler raskt for å trekke tilbake informasjonen og sperre tilgangen til dem.

2. Nr. 1 får ikke anvendelse dersom tjenestemottakeren handler under tjenesteyterens myndighet eller kontroll.

3. Denne artikkel berører ikke den mulighet en domstol eller en forvaltningsmyndighet har til, i samsvar med medlemsstatenes rettsorden, å kreve at tjenesteyteren bringer en overtredelse til opphør eller forhindrer den, og

berører heller ikke den mulighet medlemsstatene har til å innføre framgangsmåter for å trekke tilbake slik informasjon eller sperre tilgangen til den.

Artikkel 15

Ingen generell overvåkingsplikt

1. Medlemsstatene skal ikke pålegge tjenesteyterne, når de yter tjenestene omhandlet i artikkel 12, 13 og 14, en generell plikt til å overvåke den informasjonen de overfører eller lagrer, eller en generell plikt til aktivt å søke etter fakta eller forhold som tyder på ulovlig virksomhet.

2. Medlemsstatene kan fastsette at ytere av informasjonssamfunnstjenester skal ha plikt til umiddelbart å underrette vedkommende myndigheter om ulovlig virksomhet som mottakere av deres tjenester angivelig skal ha utøvd eller om ulovlig informasjon som sistnevnte angivelig skal ha gitt, eller til å meddele vedkommende myndigheter, på deres anmodning, opplysninger som gjør det mulig å identifisere de tjenestemottakere de har inngått vertstjenesteavtaler med.

Kapittel III

Gjennomføring

Artikkel 16

Atferdsregler

1. Medlemsstatene og Kommisjonen skal oppmuntre til:

- a) at foretaks-, yrkes- og forbrukersammenslutninger og -organisasjoner utarbeider atferdsregler på fellesskapsplan beregnet på en korrekt gjennomføring av artikkel 5-15.
- b) at utkast til atferdsregler på nasjonalt plan eller på fellesskapsplan oversendes Kommisjonen på frivillig basis,
- c) at atferdsreglene gjøres elektronisk tilgjengelige på Fellesskapets språk,
- d) at foretaks-, yrkes- og forbrukersammenslutninger eller -organisasjoner oversender medlemsstatene og Kommisjonen sine vurderinger av anvendelsen av atferdsreglene og deres innvirkning på praksis og vanlig forretningskikk innen elektronisk handel,
- e) at det fastsettes atferdsregler med hensyn til vern av mindreårige og menneskeverdet.

2. Medlemsstatene og Kommisjonen skal oppmuntre sammenslutninger og organisasjoner som representerer forbrukerne til å være med på å utarbeide og anvende atferdsregler som berører deres interesser, og som er utarbeidet i samsvar med nr. 1 bokstav a). Hvis det er formålstjenlig, bør sammenslutninger som representerer synshemmede og funksjonshemmede i sin alminnelighet rådspørres for at det skal kunne tas hensyn til deres særskilte behov.

Artikkel 17

Utenrettslig tvisteløsning

1. Medlemsstatene skal påse at deres lovgivninger i tilfelle uenighet mellom en yter av informasjonssamfunnstjenester og en mottaker av slike tjenester ikke er til hinder for bruk av utenrettslige ordninger for tvisteløsning i samsvar med nasjonal lovgivning, herunder ved hjelp av passende elektroniske midler.

2. Medlemsstaten skal oppmuntre de organer som brukes ved utenrettslig tvisteløsning, særlig i forbrukertvister, til å fungere på en slik måte at begge parter sikres tilstrekkelige garantier for korrekt saksbehandling.

3. Medlemsstatene skal oppmuntre de organer som brukes ved utenrettslig tvisteløsning til å underrette Kommisjonen om viktige avgjørelser de treffer med hensyn til informasjonssamfunnstjenester, og til å oversende alle andre opplysninger om praksis og vanlig forretningsskikk innen elektronisk handel.

Artikkel 18

Adgang til domstolsbehandling

1. Medlemsstatene skal sørge for at de former for rettslig klageadgang som er tilgjengelige i nasjonal lovgivning i forbindelse med informasjonssamfunnstjenester, gjør det mulig raskt å treffe tiltak, herunder midlertidige tiltak, med sikte på å bringe enhver påstått krenkelse til opphør og til å hindre enhver ny skade av de berørte interesser.

2. I vedlegget til direktiv 98/27/EF skal nytt punkt 11 lyde:

«11. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse juridiske aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1).»

Artikkel 19

Samarbeid

1. Medlemsstatene skal råde over tilstrekkelige kontroll- og etterforskningsmidler for en effektiv gjennomføring av dette direktiv, og skal påse at tjenesteyterne gir dem de nødvendige opplysninger.

2. Medlemsstatene skal samarbeide med de andre medlemsstatene. For dette formål skal de utpeke ett eller flere kontaktpunkter og sende nærmere opplysninger om disse til de andre medlemsstatene og Kommisjonen.

3. Medlemsstatene skal snarest mulig og i samsvar med nasjonal lovgivning yte den bistand og framskaffe de opplysninger de andre medlemsstatene eller Kommisjonen anmoder om, herunder med passende elektroniske midler.

4. Medlemsstatene skal opprette kontaktpunkter som er tilgjengelige minst med elektroniske midler, og som tjenestemottakere og tjenesteytere kan henvende seg til for:

- a) å få generelle opplysninger om sine kontraktsmessige rettigheter og forpliktelser samt om de reklamasjonsordninger og rettsmidler som står til deres rådighet ved tvister, herunder om praktiske sider ved bruk av disse,
- b) å få nærmere opplysninger om myndigheter, sammenslutninger og organisasjoner der de kan få flere opplysninger eller praktisk bistand.

5. Medlemsstatene skal oppmuntre til at Kommisjonen underrettes om viktige forvaltningsmessige og rettslige avgjørelser som er truffet på deres territorium med hensyn til tvister om informasjonssamfunnstjenester og om praksis og vanlig forretningsskikk innen elektronisk handel. Kommisjonen skal oversende disse avgjørelsene til de andre medlemslandene.

Artikkel 20

Sanksjoner

Medlemsstatene skal fastlegge hvilke sanksjoner som får anvendelse ved overtredelse av bestemmelser i den nasjonale lovgivning vedtatt i henhold til dette direktiv, og treffe alle tiltak som er nødvendige for å gjennomføre dem. De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

Kapittel IV

Sluttbestemmelser

Artikkel 21

Ny gjennomgåelse

1. Innen 17. juli 2003 og deretter annethvert år skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet, Rådet, Kommisjonen og Den økonomiske og sosiale komité en rapport om anvendelsen av dette direktiv, eventuelt vedlagt forslag med sikte på å tilpasse det til den juridiske, tekniske og økonomiske utvikling på området informasjonssamfunnstjenester, særlig med hensyn til kriminalitetsforebygging, vern av mindreårige, forbrukervern og det indre markeds virkemåte.

2. Rapporten skal undersøke behovet for tilpasning av dette direktiv, og særlig analysere behovet for forslag vedrørende ansvaret til leverandører av hyperlenker og ytere av søkeverktøytjenester, framgangsmåter for melding og tilbaketrekking samt ansvarsforholdene etter at innholdet er trukket tilbake. Rapporten skal dessuten analysere behovet for ytterligere vilkår knyttet til ansvarsfritaket fastsatt i artikkel 12 og 13 i lys av den tekniske utvikling, og muligheten for å anvende prinsippene for det indre marked på sending av uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post.

Artikkel 22

Gjennomføring

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 17. januar 2002. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Bestemmelsene nevnt i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når det kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 23

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 24

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 8. juni 2000.

For Europaparlamentet

N. FONTAINE

President

For Rådet

G. d'OLIVEIRA MARTINS

Formann

Vedlegg

Unntak fra artikkel 3

Som fastsatt i artikkel 3 nr. 3, får ikke artikkel 3 nr. 2 og nr. 1 anvendelse på:

- opphavsrettigheter, beslektede rettigheter, rettighetene omhandlet i direktiv 87/54/EØF³³⁾ og direktiv 96/9/EF³⁴⁾, samt industrielle eiendomsrettigheter,
- utstedelse av elektroniske penger av institusjoner som medlemsstatene har anvendt et av unntakene fastsatt i artikkel 8 nr. 1 i direktiv 2000/46/EF³⁵⁾ på,
- artikkel 44 nr. 2 i direktiv 85/611/EØF³⁶⁾,
- artikkel 30 og avdeling IV i direktiv 92/49/EØF³⁷⁾, avdeling IV i direktiv

³³⁾ EFT L 24 av 27.1.1987, s. 36.

³⁴⁾ EFT L 77 av 27.3.1996, s. 20.

³⁵⁾ Ennå ikke kunngjort i EFT.

³⁶⁾ EFT L 375 av 31. 12.1985, s. 3. Direktivet sist endret ved direktiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7).

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 91/2000 av 27. oktober 2000 om endring av vedlegg XI i EØS-avtalen (direktiv om elektronisk handel)

- 92/96/EØF ³⁸⁾, artikkel 7 og 8 i direktiv 88/357/EØF ³⁹⁾ og artikkel 4 i direktiv 90/619/EØF ⁴⁰⁾,
- partenes frihet til å velge hvilken lovgivning som skal anvendes på deres kontrakt,
 - kontraktsmessige forpliktelser for kontrakter inngått av forbrukere,
 - den formelle gyldigheten av kontrakter som skaper eller overfører rettigheter i fast eiendom der slike kontrakter er underlagt obligatoriske formelle krav fastsatt i lovgivningen til den medlemsstat der den faste eiendommen befinner seg,
 - spørsmålet om hvorvidt sending av uønskede kommersielle meddelelser med elektronisk post skal tillates.

³⁷⁾ EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 95/26/EF.

³⁸⁾ EFT L 360 av 9.12.1992, s. 2. Direktivet sist endret ved direktiv 95/26/EF.

³⁹⁾ EFT L 172 av 4.7.1998, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 92/49/EØF.

⁴⁰⁾ EFT L 330 av 29.11.1990, s. 50. Direktivet sist endret ved direktiv 92/96/EØF.

